

ԸՆԴՈՒՆՎԵԼ Է

ԵՀՀ Ակադեմիական խորհրդի
2026-27 ուստարվա №1 նիստում,
13 հոկտեմբերի 2026 թ.

ADOPTED

by the YHU Academic Council
at Session No. 1 (2026-27), 13 October 2026

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Ռեկտոր

Ս. Լ. Հարությունյան
13 հոկտեմբերի 2026 թ.

APPROVED

Rector S. L. Harutyunyan
13 October 2026

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՀԱՅԲՈՒՍԱԿ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ • YEREVAN HAYBUSAK UNIVERSITY

ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՈՂԵՑՈՒՅՑ

Guidance on Developing Study Programmes and Course Descriptions

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

- 1.1. Սույն ուղեցույցը գործնական ուղղորդում է տրամադրում Երևանի «Հայբոսակ» համալսարանի (ԵՀՀ) ուսման ծրագրերի (ՈՒԾ) և առարկայական ծրագրերի մշակման, վերանայման և բարելավման համար:
- 1.2. Ուղեցույցը «Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգի» (R42, այսուհետ՝ Կարգ R42) ուղեկցող փաստաթուղթն է: Կարգը սահմանում է պարտադիր ընթացակարգերը, իսկ ուղեցույցը բացատրում է, թե ինչպես դրանք իրականացնել որակյալ: Եզրույթները համապատասխանում են Կարգի 2-րդ բաժնի սահմանումներին:
- 1.3. Ուղեցույցը բաղկացած է երկու մասից՝
 - **Մաս Ա (գլուխներ 3–5).** Ուսման ծրագրի մշակում, մշտադիտարկում և վերանայում՝ ՈՒԾ-ի աշխատանքային խմբերի, ծրագրի ղեկավարների և ստորաբաժանումների տնօրենների համար
 - **Մաս Բ (գլուխներ 6–13).** Առարկայական ծրագրի մշակում, հաստատում և վերանայում՝ դասավանդողների և ամբիոնների վարիչների համար
- 1.4. Ուղեցույցը հիմնված է՝
 - Կարգի և ՀՀ կրթական չափորոշիչների (ԿԶ) պահանջների
 - ՀՀ որակավորումների ազգային շրջանակի (ՈԱՇ)
 - Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում որակի ապահովման չափանիշների և ուղենիշների (ESG 2015, չափանիշներ 1.2, 1.3, 1.9)
 - ECTS օգտվողի ուղեցույցի (2015) և ANQA հավատարմագրման չափանիշների
 - ԵՀՀ «Ուսման ծրագրի մշակման հայեցակարգի» վրա:
- 1.5. Ստուգաթերթերը, առարկայական ծրագրի ձևանմուշը և եզրույթների բառարանը ներկայացված են Հավելվածներ 1–4-ում:

2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

- 2.1. Ուսման ծրագրերը և առարկայական ծրագրերը մշակելիս առաջնորդվեք հետևյալ սկզբունքներով՝
 - **Վերջնարդյունքահենություն և հետադարձ նախագծում.** Սկսեք ակնկալվող վերջնարդյունքներից, ապա սահմանեք դրանց ձեռքբերումը հավաստող գնահատման գործիքները, հետո՝ ուսուցման և ուսումնառության մեթոդներն ու բովանդակությունը
 - **Կառուցողական համահունչություն.** Վերջնարդյունքները, ուսուցման և ուսումնառության գործողությունները և գնահատումը պետք է փոխհամաձայնեցված լինեն ծրագրի և դասընթացի մակարդակներում
 - **Ուսանողակենտրոնություն (ESG 1.3).** Հաշվի առեք սովորողների բազմազանությունը, իրատեսական

1. INTRODUCTION

- 1.1. This Guidance gives practical direction for developing, reviewing and improving study programmes (SPs) and course programmes (syllabi) at Yerevan Haybusak University (YHU).
- 1.2. The Guidance accompanies the Development, Review, Approval and Discontinuation of Study Programmes Regulation (R42, hereinafter the Regulation R42). The Regulation sets the mandatory procedures; this Guidance explains how to carry them out well. Terms follow the definitions in Section 2 of the Regulation.
- 1.3. The Guidance has two parts:
 - **Part A (Chapters 3–5):** Developing, monitoring and reviewing a study programme, for SP working groups, Programme Managers and unit directors
 - **Part B (Chapters 6–13):** Developing, approving and reviewing a syllabus, for lecturers and Heads of Chairs
- 1.4. The Guidance is based on:
 - the Regulation and the RA educational standards (ES)
 - the RA National Qualifications Framework (NQF)
 - the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA (ESG 2015, Standards 1.2, 1.3, 1.9)
 - the ECTS Users' Guide (2015) and the ANQA accreditation criteria
 - the YHU Concept of Study Programme Development.
- 1.5. Checklists, the syllabus template and the glossary are given in Annexes 1–4.

2. GUIDING PRINCIPLES

- 2.1. When developing study programmes and syllabi, apply the following principles:
 - **Outcomes-based, backward design:** Start from the outcomes, then define the assessment that evidences them, then methods and content
 - **Constructive alignment:** Outcomes, learning activities and assessment must be aligned at programme and course level
 - **Student-centred learning (ESG 1.3):** Account for student diversity, realistic workload, choice and active participation

բեռնվածությունը, կամընտրականությունը և ակտիվ մասնակցությունը

- **Կոմպետենտահեն մոտեցում.** Ձևավորեք ընդհանուր և մասնագիտական կոմպետենցիաներ (Կարգ, 2.11)՝ շրջանավարտի պրոֆիլին համապատասխան
- **Շահակիցների մասնակցություն.** Ներգրավեք ուսանողներին, շրջանավարտներին, գործատուներին և մասնագիտական մարմիններին մշակման և վերանայման բոլոր փուլերում
- **Հետազոտության և պրակտիկայի ինտեգրում.** Հետազոտական բաղադրիչը և գործնական ուսուցումը պետք է աստիճանաբար զարգանան ծրագրի իրականացման ընթացքում
- **Ճկունություն և շարժունություն.** Նախատեսեք ընտրովի դասընթացներ և ECTS կրեդիտների փոխանցման հնարավորություն
- **Ակադեմիական ազնվություն և ներառականություն.** Ապահովեք արդար, թափանցիկ գնահատում և հավասար հնարավորություններ
- **Տվյալահեն շարունակական բարելավում (PDCA).** Որոշումները հիմնավորեք մշտադիտարկման տվյալներով և հետադարձ կապով

- **Competence-based approach:** Build general and professional competences (Regulation, 2.11) consistent with the graduate profile
- **Stakeholder involvement:** Involve students, graduates, employers and professional bodies at every stage of development and review
- **Integration of research and practice:** The research component and practical training should build progressively across the programme
- **Flexibility and mobility:** Provide elective courses and scope for ECTS credit transfer
- **Academic integrity and inclusion:** Ensure fair, transparent assessment and equal opportunities
- **Data-informed continuous improvement (PDCA):** Base decisions on monitoring data and feedback

ՄԱՍ Ա. ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄPART

A. STUDY PROGRAMME DEVELOPMENT

3. ԴԵՐԵՐԸ ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԵՆԱԿՓՈՒՈՒՄ

- 3.1.** ՈւԾ-ի կենսափուլում դերերը սահմանված են **R42** Կարգով (բաժիններ 3–6): Աղյուսակը ամփոփում է, թե ով ինչ է անում և որ կետով:

3. ROLES IN THE STUDY PROGRAMME LIFE CYCLE

- 3.1.** Roles in the SP life cycle are set by the Regulation **R42** (Sections 3–6). The table summarises who does what and under which clause.

Աղյուսակ 3.1. Դերեր և պարտականություններ · Table 3.1. Roles and responsibilities

Դեր • Role	Պատասխանատվություն	Responsibility
Ռեկտորատ Rectorate	Պատասխանատու է ՈւԾ-երի որակի և ռազմավարական համապատասխանության համար. ներքին հաստատումից հետո նախաձեռնում է լիցենզավորումը և հավատարմագրումը (3.3, 6.1):	Responsible for SP quality and strategic alignment; after internal approval, initiates licensing and accreditation (3.3, 6.1).
Ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Vice-Rector for Academic Affairs	Նախնական վերանայում և ժամանակավոր հաստատում է տալիս Նոր ՈւԾ-ի առաջարկին (3.1):	Reviews and provisionally approves a new SP proposal (3.1).
Ակադեմիական խորհուրդ Academic Council	Հաստատում է Նոր ՈւԾ-երը, գործող ՈւԾ-երի փոփոխությունները և դադարեցումը (3.3, 5.2, 6.2):	Approves new SPs, amendments to existing SPs and discontinuation (3.3, 5.2, 6.2).
Ստորաբաժանման տնօրեն և խորհուրդ Unit director and unit council	Տնօրենը ստեղծում է ԱԽ-ը և վերահսկում որակը, խորհուրդը առաջինն է քննարկում և հաստատում առաջարկը և գործողությունների ծրագրերը (3.2, 3.3, 4.2, 6.4):	The director sets up the SPWG and oversees quality; the council first discusses and approves proposals and action plans (3.2, 3.3, 4.2, 6.4).
ԶԿՈԱԿ CDEQA	Մեթոդական ղեկավարում, գրավոր գնահատման հաշվետվություն, մշտադիտարկման ամփոփում, գործողությունների ծրագրերի վերահսկում (3.3, 4.1, 4.2, 6.3):	Methodological lead, written evaluation report, monitoring summary, oversight of action plans (3.3, 4.1, 4.2, 6.3).
Ծրագրի ղեկավար Programme Manager	Ղեկավարում է ԱԽ-ը, պատասխանատու է ՈւԾ-ի ամենօրյա կառավարման և տարեկան հաշվետվության համար (3.2, 4.1, 6.6):	Leads the SPWG; responsible for day-to-day management and the annual report (3.2, 4.1, 6.6).
ՈւԾ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ) SP working group (SPWG)	Մշակում է ՈւԾ-ի փաթեթը, իրականացնում տարեկան մշտադիտարկում և կազմում ինքնագնահատման զեկույց (3.2, 4.1, 4.2):	Develops the SP package, conducts annual monitoring, and writes the self-evaluation report (3.2, 4.1, 4.2).
Ամբիոնի վարիչ Head of Chair	Պատասխանատու է ամբիոնի դասընթացների բովանդակության և դասավանդման որակի համար (6.5):	Responsible for the content and teaching of the Chair’s courses (6.5).

Դեր • Role	Պատասխանատվություն	Responsibility
Ուսումնամեթոդական բաժին Education Methodology Unit (EMU)	Աջակցում է ուսանողակենտրոն մեթոդների և տեխնոլոգիաների ներդրմանը (6.7):	Supports student-centred methods and technologies (6.7).

4. ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԵԿԱՄԱՆ ԲԱՅՑ ԿՐ ԲԱՅՑ

- 4.1. Նոր ՈւՇ-ը մշակվում է 9 քայլով (աղյուսակ 4.1): 1-ին և 9-րդ քայլերը Կարգով սահմանված պաշտոնական ընթացակարգեր են, իսկ 2–8-րդ քայլերը ԱԽ-ի նախագծման աշխատանքն են՝ Կարգի 2.12 կետի ալգորիթմին համապատասխան:
- 4.2. **Առաջարկ.** Նախաձեռնող ստորաբաժանումը պատրաստում է նախնական առաջարկ, որը ներառում է անհրաժեշտության հիմնավորումը, ռազմավարական ծրագրին համապատասխանությունը, թիրախային լսարանը և ռեսուրսների նախնական գնահատումը (Կարգ **R42**, 3.1):
- Խորհուրդ.** Հիմնավորումը կառուցեք փաստերի վրա՝ գործատուների հարցում, աշխատաշուկայի վիճակագրություն, ընդունելության միտումներ, և համադրելիության ապահովման նպատակով համեմատեք առնվազն երեք համանման ծրագրերի հետ, որոնցից առնվազն մեկը՝ արտասահմանյան ԲՈւՀ-ի:
- 4.3. **Աշխատանքային խումբ.** Ստորաբաժանման տնօրենը ձևավորում է ԱԽ՝ ապագա ծրագրի ղեկավարի գլխավորությամբ, որում ներառված են առարկայական փորձագետներ, ապագա դասավանդողներ և արտաքին շահակիցներ (Կարգ **R42**, 3.2): Խորհուրդ է տրվում ներառել նաև ուսանողի կամ շրջանավարտի: Արձանագրեք Նիստերը՝ որպես հավատարմագրման ապացույց:
- 4.4. **Պրոֆիլ.** Սահմանեք ծրագրի ուղղվածությունը և շրջանավարտի պրոֆիլը՝ մասնագիտական դերերը, գործունեության ոլորտները, կարիերայի և հետագա ուսումնառության հնարավորությունները: Պրոֆիլը գրեք PLO-ներից առաջ, քանի որ դրանք բխում են պրոֆիլից:
- 4.5. **Նպատակներ և PLO-ներ.** Ձևակերպեք ծրագրի նպատակները և 8–12 ծրագրային վերջնարդյունք (PLO)՝ գլուխ 7-ի կանոններով: PLO-ները պետք է ընդգրկեն գիտելիք, հմտություններ, ինքնուրույնությունը և պատասխանատվությունը ՈԱՇ-ի համապատասխան մակարդակում (բակալավ՝ 6, մագիստրոս և ինտեգրված՝ 7) և քարտեզագրվեն ՈԱՇ-ի համապատասխան մակարդակի նկարագրիչներին ու ներկայացնել դրանց համապատասխանությունը EQF-ի բնութագրիչներին:
- 4.6. **Կառուցվածք և ECTS.** Մեկ ուսումնական տարին 60 ECTS կրեդիտ է (կիսամյակը՝ 30), 1 կրեդիտը՝ 30 ժամ: Սահմանեք պարտադիր և ընտրովի դասընթացները, գործնական ուսուցումը, գիտահետազոտական բաղադրիչը (Կարգ, 2.9) և դրանց հաջորդականությունը: Պահպանեք ԿՀ-ով սահմանված պարտադիր նվազագույն բովանդակությունը և առավելագույն բեռնվածությունը (Կարգ **R42**, 2.1):
- Խորհուրդ.** Խուսափեք 3 կրեդիտից փոքր դասընթացներից. դրանք մասնատում են ծրագիրը և ավելացնում գնահատման բեռնվածությունը:
- 4.7. **Քարտեզագրում.** Կազմեք PLO–դասընթաց քարտեզ Ն/2/Ա մակարդակներով (գլուխ 8): Յուրաքանչյուր PLO պետք է զարգացվի մի քանի դասընթացում և հասնի «Ա» մակարդակի առնվազն մեկ անգամ՝ ավարտական տարում, պրակտիկայում կամ ավարտական աշխատանքում: Ստուգեք նաև պրոֆիլ–PLO, PLO–ՈԱՇ և PLO–գնահատում քարտեզների փոխկապակցվածությունը:
- 4.8. **Ուսուցում, ուսումնառություն և գնահատում.** Ծրագրի մակարդակում որոշեք դասավանդման մեթոդները և

4. DEVELOPING A STUDY PROGRAMME, STEP BY STEP

- 4.1. A new SP is developed in 9 steps (Table 4.1). Steps 1 and 9 are formal procedures set by the Regulation; steps 2–8 are the SPWG’s design work, following the algorithm in clause 2.12 of the Regulation.
- 4.2. **Proposal:** The initiating unit prepares a preliminary proposal covering the justification of need, alignment with the strategic plan, the target student audience and a preliminary estimate of resources (Regulation **R42**, 3.1).
- Tip:** Build the justification on evidence (employer survey, labour-market statistics, enrolment trends) and benchmark against at least three comparable programmes, one of them abroad.
- 4.3. **Working group:** The unit director sets up an SPWG led by the future Programme Manager, including subject experts, prospective teaching staff and external stakeholders (Regulation **R42**, 3.2). Including a student or graduate is recommended. Keep meeting minutes as evidence for accreditation.
- 4.4. **Profile:** Define the programme orientation and the graduate profile: professional roles, fields of activity, career and further-study opportunities. Write the profile before the PLOs, which derive from it.
- 4.5. **Objectives and PLOs:** Formulate the programme objectives and 8–12 programme learning outcomes (PLOs) using the rules in Chapter 7. PLOs must cover knowledge, skills, autonomy and responsibility at the relevant NQF level (bachelor’s 6; master’s and integrated 7 and be mapped to NQF and EQF descriptors.)
- 4.6. **Structure and ECTS:** One academic year is 60 ECTS credits (30 per semester); 1 credit is 30 hours. Define compulsory and elective courses, practical training, the research component (Regulation **R42**, 2.9) and their sequence. Respect the mandatory minimum content and maximum workload set by the ES (Regulation, 2.1).
- Tip:** Avoid courses of fewer than 3 credits: they fragment the programme and add to assessment load.
- 4.7. **Mapping:** Build a PLO–course map using levels I/D/A (Chapter 8). Each PLO should be developed across several courses and reach level A at least once, in the final year, a placement or the thesis. Also check the profile–PLO, PLO–NQF and PLO–assessment maps.
- 4.8. **Teaching, learning and assessment:** At programme level, decide on teaching methods

գնահատման ռազմավարությունը՝ ապահովելով մեթոդների բազմազանությունը, ձևավորող և ամփոփիչ գնահատման հավասարակշռությունը և գնահատման հիմնավորված բաշխումը: Դասընթացների ծրագրերը մշակեք Մաս Բ-ի համաձայն:

4.9. Ռեսուրսներ. Կազմեք ռեսուրսների հատկացման ծրագիր՝ դասավանդողների ինքնակենսագրականներ, գրադարանային և լաբորատոր ռեսուրսներ, ենթակառուցվածք և տեխնիկատնտեսական հիմնավորում (Կարգ **R42**, 3.2):

4.10. Ներքին հաստատում. Փաթեթը (Հավելված 1) քննարկվում և հաստատվում է ստորաբաժանման խորհրդում, ապա ներկայացվում ՉԿՈԱԿ-ի գրավոր գնահատմանը: Առաջարկություններին անդրադառնալուց հետո այն ներկայացվում է Ակադեմիական խորհրդի հաստատմանը, որից հետո ռեկտորատը նախաձեռնում է լիցենզավորումը և հավատարմագրումը (Կարգ **R42**, 3.3):

Խորհուրդ. Կցեք ձեռնարկված գործողությունների աղյուսակ՝ ցույց տալու համար, թե ինչպես է հաշվի առնվել ՉԿՈԱԿ-ի յուրաքանչյուր առաջարկություն:

and an assessment strategy: varied methods, a balance of formative and summative assessment, and no over-assessment. Draft syllabi following Part B.

4.9. Resources: Prepare a resource allocation plan: teaching staff CVs, library and laboratory resources, infrastructure and a feasibility study (Regulation **R42**, 3.2).

4.10. Internal approval: The package (Annex 1) is discussed and approved by the unit council, then submitted to the CDEQA for a written evaluation. Once the recommendations are addressed, it goes to the Academic Council for approval, after which the Rectorate initiates licensing and accreditation (Regulation **R42**, 3.3).

Tip: Attach a response table showing how each CDEQA recommendation was addressed.

Աղյուսակ 4.1. Գործողություններ և արդյունքներ • Table 4.1. Steps and Outputs

№	Քայլ • Step	Արդյունք • Output	Պատասխանատու • Responsible	R42
1	Առաջարկ Proposal	Նախնական առաջարկ Preliminary proposal	Նախաձեռնող ստորաբաժանում, պրոռեկտոր Initiating unit, Vice-Rector	3.1
2	Ախ-ի ձևավորում Set up the SPWG	Տնօրենի որոշում Director's decision	Ստորաբաժանման տնօրեն Unit director	3.2
3	Կարիքներ և պրոֆիլ Needs and profile	Կարիքների վերլուծություն, շրջանավարտի պրոֆիլ Needs analysis, graduate profile	Ախ SPWG	2.12, 3.1
4	Նպատակներ և PLO Objectives and PLOs	PLO-ներ, ՈԱԾ/ԵԳԲ քարտեզ PLOs, NQF/EQF map	Ախ SPWG	2.12, 3.2
5	Կառուցվածք և ECTS Structure and ECTS	Ուսումնական պլան Study plan	Ախ SPWG	3.2
6	Քարտեզագրում Mapping	PLO–դասընթաց քարտեզ PLO–course map	Ախ, ծրագրի ղեկավար SPWG, Programme Manager	2.12
7	Ուսուցում և գնահատում Teaching and assessment	Գնահատման ռազմավարություն, առարկայական ծրագրեր Assessment strategy, syllabi	Ախ, դասավանդողներ SPWG, lecturers	3.2
8	Ռեսուրսներ Resources	Ռեսուրսների ծրագիր Resource plan	Ախ, տնօրեն SPWG, director	3.2
9	Ներքին հաստատում Internal approval	Հիւ որոշում, ՉԿՈԱԿ հաշվետվություն, Ախ որոշում UC decision, CDEQA report, AC decision	Ստորաբաժանման խորհուրդ, ՉԿՈԱԿ, Ակադեմիական խորհուրդ Unit council, CDEQA, Academic Council	3.3

5. ՄՇԱԿԻՏԱՐԿՈՒՄ, ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄ, ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԴԱՂԱՐՑՈՒՄ

5.1. Տարեկան մշտադիտարկում (Կարգ **R42, 4.1).** Ախ-ը՝ ծրագրի ղեկավարի գլխավորությամբ, տարեկան կտրվածքով հավաքագրում և վերլուծում է տվյալներ՝ ընդունելության, առաջադիմության և ավարտական կատարողականների, սովորողների կարծիքի, դասավանդողների արձագանքների և դասընթացների հաշվետվությունների, ինչպես նաև շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ: Ծրագրի ղեկավարը պատրաստում է տարեկան հաշվետվություն ստորաբաժանման տնօրենի և ՉԿՈԱԿ-ի համար:

Խորհուրդ. Օգտագործեք ամեն տարի նույն ցուցանիշները, որպեսզի միտումները տեսանելի լինեն, և ներառեք դասընթացների հաշվետվություններից CLO-ների ձեռքբերման տվյալները:

5. MONITORING, REVIEW, AMENDMENT AND DISCONTINUATION

5.1. Annual monitoring (Regulation **R42, 4.1):** Each year the SPWG, led by the Programme Manager, collects and analyses data on admission, progression and completion rates, student opinion, staff feedback and course reports, and graduate employment. The Programme Manager prepares an annual report for the unit director and the CDEQA.

Tip: Use the same indicators every year so trends are visible and include CLO achievement data from course reports.

- 5.2. **Պարբերական վերանայում (Կարգ R42, 4.2).** Յուրաքանչյուր ՈԼԾ առնվազն հինգ տարին մեկ անցնում է համապարփակ վերանայում և ինքնագնահատում, որն ավարտվում է ԱԽ-ի ինքնագնահատման զեկույցով: Վերանայեք պրոֆիլը, PLO-ները, դրանց քարտեզագրումը և ուսումնական պլանը, համադրեք համանման ծրագրերի հետ և ներգրավեք սովորողներին, շրջանավարտներին ու գործատուներին: Արտաքին գնահատումից հետո ԱԽ-ը կազմում է բարելավման գործողությունների ծրագիր, որը հաստատում է ստորաբաժանման խորհուրդը, իսկ իրականացումը վերահսկում է ԶԿՈԱԿ-ը:
- 5.3. **Փոփոխություններ (Կարգ R42, 6.2).** PLO-ների, կառուցվածքի, կրեդիտների, դասընթացների անվանման կամ տեղի փոփոխությունները ՈԼԾ-ի փոփոխություն են. դրանք քննարկվում են ստորաբաժանման խորհրդում, ստուգվում ԶԿՈԱԿ-ի կողմից և հաստատվում Ակադեմիական խորհրդի կողմից: Առարկայական ծրագրի ընթացիկ փոփոխությունները կատարվում են գլուխ 13-ի համաձայն:
- 5.4. **Դադարեցում (Կարգ R42, 5).** Դադարեցման առաջարկը և վերջնական պլանը ներկայացվում են ԶԿՈԱԿ-ին և Ակադեմիական խորհրդին: Պլանը պետք է երաշխավորի, որ ծրագրում ընդգրկված բոլոր սովորողների ուսման ավարտը ողջամիտ ժամկետում, և սահմանի դասընթացների հասանելիությունը, խորհրդատվությունն ու ուսումնառության աջակցությունը:

- 5.2. **Periodic review (Regulation R42, 4.2):** Every SP undergoes a comprehensive self-assessment at least once every five years, concluding with the SPWG’s self-evaluation report. Review the profile, PLOs, map, and study plan; benchmark against comparable programmes; and involve students, graduates, and employers. After external review, the SPWG draws up an action plan, which the unit council approves and the CDEQA oversees.
- 5.3. **Amendments (Regulation R42, 6.2):** Changes to PLOs, structure, credits, or course titles or placement are amendments to the SP: they are discussed by the unit council, checked by the CDEQA and approved by the Academic Council. Routine syllabus changes follow Chapter 13.
- 5.4. **Discontinuation (Regulation R42, 5):** The discontinuation proposal and teach-out plan go to the CDEQA and the Academic Council. The plan must guarantee that all enrolled students complete their studies within a reasonable period and specify course availability, advice and support.

ՄԱՍ Բ. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ

PART B. SYLLABUS DEVELOPMENT

6. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԵՐԱԳՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

6. STRUCTURE OF THE SYLLABUS

- 6.1. Դասընթացի ծրագիրը ներառում է 11 պարտադիր բաժին, որոնց բովանդակությունը և պահանջները ներկայացված են աղյուսակում: Լրացման ձևանմուշը ներկայացված է Հավելված 3-ում:
- 6.2. Առարկայական ծրագիրը կազմվում է հայերենով. անգլերենով դասավանդվող դասընթացների և միջազգային ծրագրերի համար կազմվում է նաև անգլերեն տարբերակ:

- 6.1. A syllabus contains 11 mandatory sections; their content and requirements are set out in the table. The template is given in Annex 3.
- 6.2. The syllabus is written in Armenian; for courses taught in English and for international programmes an English version is also prepared.

Աղյուսակ 6.1. Առարկայական ծրագրի բովանդակություն • Table 6.1. Contents of Syllabus

Բաժին • Section	Ինչ է ներառվում	What to include
1. Ընդհանուր տեղեկություններ General information	Ամբիոն, մասնագիտություն և ծածկագիր, դասընթացի անվանում և տեսակ (պարտադիր/ընտրովի), կրթական մակարդակ, ուսումնառության ձև, ֆակուլտետ, կիսամյակ, ECTS կրեդիտներ, կազմող:	Chair, specialty and code, course title and type (compulsory/elective), level, mode of study, faculty, semester, ECTS credits, author.
2. Ներածություն Introduction	3–5 նախադասություն՝ ուղղված սովորողին. ինչու է դասընթացը կարևոր և ինչ արժեք է տալիս:	3–5 sentences addressed to the student: why the course matters and what value it adds.
3. Մուտքային պահանջներ Prerequisites	Նախորդող դասընթացներ կամ անհրաժեշտ կարողություններ. եթե չկան՝ նշվում է «չկան»:	Prior courses or required abilities; if none, state “none”.
4. Համառոտ բովանդակություն Summary of content	Հիմնական բովանդակային ուղղությունները՝ 80–150 բառ:	Main content areas in 80–150 words.
5. Նպատակ Aim	Մեկ-երկու նախադասություն՝ դասընթացի ընդհանուր ուղղվածության և մասնագիտական նշանակության մասին:	One or two sentences on the overall direction and professional relevance of the course.
6. Ուսումնառության արդյունքներ (CLO) Learning outcomes	Որպես կանոն՝ 3–6 չափելի CLO (տե՛ս գլուխ 7):	As a rule, 3–6 measurable CLOs (see Chapter 7).
7. CLO–PLO քարտեզ CLO–PLO map	CLO-ների համապատասխանեցում PLO-ներին՝ Ն, 2, Ա մակարդակներով (տե՛ս գլուխ 8):	Mapping of CLOs to PLOs at levels I, D, A (see Chapter 8).
8. Գրականություն Literature	Հիմնական և լրացուցիչ գրականություն, էլեկտրոնային ռեսուրսներ (տե՛ս գլուխ 12):	Core and supplementary literature, e-resources (see Chapter 12).

Բաժին • Section	Ինչ է ներառվում	What to include
9. Փնտհատում Assessment	Փնտհատման բաղադրիչներ, կշիռներ (ընդամենը՝ 100%), չափանիշներ (տե՛ս գլուխ 11):	Assessment components, weights (total 100%), criteria (see Chapter 11).
10. Թեմատիկ պլան Thematic plan	Թեմաներ, թեմայի ուսումնառության արդյունքներ, դասավանդման մեթոդներ, առաջադրանքներ, գնահատման գործիքներ, ժամեր (տե՛ս գլուխ 10):	Topics, topic outcomes, teaching methods, learning tasks, assessment tools, hours (see Chapter 10).
11. Դասավանդողի մասին About the lecturer	Անուն, ազգանուն, գիտական աստիճան և կոչում, պաշտոն, մասնագիտական փորձ, ԷԼ փոստ, խորհրդատվության ժամեր:	Name, degree and title, position, professional experience, e-mail, office hours.

7. ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ (CLO) ԶԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ

- 7.1.** CLO-ն նկարագրում է, թե ինչ կկարողանա անել սովորողը դասընթացի հաջող ավարտից հետո: Զևակերպման բանաձևն է՝ «Դասընթացի ավարտին սովորողը կկարողանա» + գործողություն արտահայտող բայ + առարկա + չափանիշ կամ համատեքստ:
- 7.2.** CLO-ները պետք է՝
- լինեն դիտարկելի և չափելի. յուրաքանչյուր CLO-ում օգտագործվում է մեկ գործողական բայ
 - ձևակերպվեն հստակ՝ չօգտագործել «իմանալ», «հասկանալ», «ծանոթ լինել», «պատկերացում ունենալ» արտահայտությունները, որոնք հնարավոր չէ ուղղակիորեն գնահատել
 - համապատասխանեն կրթական մակարդակին. բակալավրիատում՝ ՈԱՇ 6-րդ, մագիստրատուրայում և ինտեգրված ծրագրերում՝ 7-րդ մակարդակի բնութագրիչներին (գիտելիք, հմտություններ, ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն)
 - ընդգրկեն ինչպես մասնագիտական, այնպես էլ ընդհանուր (տրանսվերսալ) կոմպետենցիաներ
 - լինեն իրատեսական դասընթացի կրեդիտների շրջանակում. որպես կանոն՝ 3–6 CLO
- 7.3.** Գործողական բայերն ընտրվում են ըստ Բլումի վերանայված դասակարգման: Բակալավրիատում գերակշռում են «կիրառել – վերլուծել – գնահատել», մագիստրատուրայում՝ «վերլուծել – գնահատել – ստեղծել» մակարդակները:

7. WRITING COURSE LEARNING OUTCOMES (CLOs)

- 7.1.** A CLO states what the student will be able to do after successfully completing the course. Formula: “On completion of the course the student will be able to” + action verb + object + standard or context.
- 7.2.** CLOs must:
- be observable and measurable, with one action verb per CLO
 - avoid “know”, “understand”, “be familiar with” and “have an idea of”, which cannot be assessed directly
 - match the level of study: NQF level 6 descriptors for bachelor’s and level 7 for master’s and integrated programme courses (knowledge, skills, autonomy and responsibility)
 - cover both subject-specific and transversal competences
 - be achievable within the course credits; as a rule, 3–6 CLOs
- 7.3.** Action verbs are chosen using Bloom’s revised taxonomy. Bachelor’s courses focus on apply – analyse – evaluate; master’s courses on analyse – evaluate – create.

Աղյուսակ 7.1. Դասակարգման մակարդակները • Table 7.1. Taxonomy levels

Մակարդակ • Level	Բայեր (ՀԳ)	Verbs (EN)
Հիշել • Remember	սահմանել, թվարկել, նույնականացնել	define, list, identify
Ըմբռնել • Understand	բացատրել, մեկնաբանել, դասակարգել	explain, interpret, classify
Կիրառել • Apply	կիրառել, հաշվարկել, իրականացնել	apply, calculate, carry out
Վերլուծել • Analyse	վերլուծել, համեմատել, տարբերակել	analyse, compare, differentiate
Գնահատել • Evaluate	գնահատել, հիմնավորել, քննադատաբար վերանայել	evaluate, justify, critique
Ստեղծել • Create	նախագծել, մշակել, ձևակերպել	design, develop, formulate

Աղյուսակ 7.2. Փնտհատման նմուշ • Table 7.2. Assessment sample

Թույլ ձևակերպում • Weak	Ուժեղ ձևակերպում (ՀԳ)	Strong wording (EN)
Իմանալ կառավարման սկզբունքները Know management principles	Վերլուծել կազմակերպության կառավարման գործընթացները և առաջարկել ապացույցահեն բարելավումներ:	Analyse an organisation’s management processes and propose evidence-based improvements.
Հասկանալ ակադեմիական գրության կանոնները Understand academic writing	Կազմել 2000 բառանոց ակադեմիական շարադրություն՝ APA ոճով աղբյուրների հղումներով:	Write a 2,000-word academic essay citing sources in APA style.

8. CLO–PLO ԶԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ

- 8.1. Քարտեզը ցույց է տալիս, թե դասընթացի յուրաքանչյուր CLO որ ծրագրային վերջնարդյունքին (PLO) և ինչ մակարդակով է նպաստում՝
- **Ն – Ներածական.** PLO-ն ներկայացվում է, սովորողը ձեռք է բերում հիմնական գիտելիքներ
 - **Զ – զարգացնող.** PLO-ն զարգացվում է կիրառման և վերլուծության միջոցով
 - **Ա – առաջադեմ (ատեստավորվող).** PLO-ն ցուցադրվում է ինքնուրույն և ամբողջական կատարմամբ
- 8.2. Քարտեզագրման կանոնները՝
- յուրաքանչյուր CLO կապվում է առնվազն մեկ PLO-ի հետ
 - դասընթացը չի կարող նպաստել ծրագրի բոլոր PLO-ներին. այն սովորաբար նպաստում է սահմանափակ թվով PLO-ների ձևավորմանը՝ ըստ դասընթացի նպատակի և բովանդակության:
 - մակարդակը համապատասխանում է դասընթացի տեղին ուսումնական պլանում և տվյալ PLO-ի զարգացման փուլին (Ն և Զ). առաջին տարիներին՝ հիմնականում Ն և Զ, իսկ ավարտական տարում և պրակտիկաներում՝ Ա մակարդակը պետք է ապահովվի այն դասընթացում կամ այն փորձուսուցման շրջանակում, որտեղ սովորողից ակնկալվում է տվյալ PLO-ինքնուրույն և ամբողջական ցուցադրում:

Աղյուսակ 8.1. Վերջնարդյունքների մատրիցայի նմուշ • Table 8.1. Outcome matrix sample

CLO	PLO 1	PLO 2	PLO 3	PLO 4
CLO 1	2 • D		Ն • I	
CLO 2	2 • D			
CLO 3		Ա • A		
CLO 4			2 • D	Ն • I

9. ԲԵՆՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ECTS ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ

- 9.1. Լրիվ դրույթով ուսումնառության մեկ տարին համապատասխանում է 60 ECTS կրեդիտի (կիսամյակը՝ 30 կրեդիտի): ECTS ուղեցույցի համաձայն՝ 1 կրեդիտը համարժեք է սովորողի 25–30 ժամ ընդհանուր աշխատանքային բեռնվածությանը. ԵՀՀ-ում կիրառվում է 1 կրեդիտ = 30 ժամ հարաբերակցությունը:
- 9.2. Բեռնվածությունը ներառում է լսարանային պարապմունքները (դասախոսություն, սեմինար, գործնական, լաբորատոր), ինքնուրույն աշխատանքը, առաջադրանքների կատարումը, գնահատմանը նախապատրաստվելը և գնահատումը:
- 9.3. Դասընթացի ժամերի ընդհանուր քանակը պետք է հավասար լինի կրեդիտների քանակին բազմապատկած 30-ով: Ստորև բերված է 5 կրեդիտանոց դասընթացի օրինակ:
- 9.4. Բեռնվածության իրատեսականությունը ստուգվում է սովորողների հարցումներով. զգալի շեղման դեպքում վերանայվում են առաջադրանքները կամ կրեդիտները:

10. ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ ԵՎ ԹԵՄԱԾԻԿ ՂԱՆԸ

- 10.1. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներն ընտրվում են CLO-ների մակարդակին համապատասխան: Բարձր կարգի ճանաչողական գործընթացներ ներառող CLO-ների (վերլուծել, գնահատել, ստեղծել) համար կիրառվում են ակտիվ մեթոդներ՝ խնդրահեն ուսուցում, դեպքերի վերլուծություն, նախագծային աշխատանք, սիմուլյացիա, հետազոտական առաջադրանքներ:

8. CLO–PLO MAPPING

- 8.1. The map shows which programme learning outcome (PLO) each CLO contributes to and at what level:
- **I (Ն) – Introduced:** The PLO is introduced and basic knowledge is acquired
 - **D (Զ) – Developed:** The PLO is developed through application and analysis
 - **A (Ա) – Advanced (attested):** The PLO is demonstrated through independent, complete performance
- 8.2. Mapping rules:
- each CLO is linked to at least one PLO
 - a course does not contribute to all PLOs; it typically contributes to the development of a limited number of PLOs, depending on the course's objective and content
 - levels match the course’s place in the study plan: mostly I and D in early years, A in the final year and placements.

9. WORKLOAD AND ECTS CREDITS

- 9.1. One year of full-time study equals 60 ECTS credits (30 per semester). Under the ECTS Users’ Guide, 1 credit corresponds to 25–30 hours of total student work; YHU applies 1 credit = 30 hours.
- 9.2. Workload covers contact sessions (lectures, seminars, practical and laboratory classes), independent study, completion of tasks, preparation for assessment and assessment itself.
- 9.3. The course’s total hours must equal its credits multiplied by 30. An example for a 5-credit course is shown below.
- 9.4. Workload is checked through student surveys; where it deviates significantly, tasks or credits are revised.

10. TEACHING METHODS AND THEMATIC PLAN

- 10.1. Teaching and learning methods are chosen to match the level of the CLOs. Higher-order CLOs (analyse, evaluate, create) call for active methods: problem-based learning, case studies, project work, simulation and research tasks.

- 10.2. Թեմատիկ պլանը կազմվում է ըստ շաբաթների կամ թեմաների և յուրաքանչյուր թեմայի համար նշվում է՝
- թեման և դրա ուսումնառության արդյունքները (հղումով համապատասխան CLO-ին)
 - դասավանդման և ուսումնառության մեթոդները
 - սովորողի ուսումնառության առաջադրանքները (յարանային և ինքնուրույն)
 - գնահատման գործիքները և մեթոդները (օր.՝ ռուբրիկ, գնահատման թերթիկ, իրավիճակային խնդիր, թեստային առաջադրանք)
 - յարանային և ինքնուրույն աշխատանքի ժամերը
- 10.3. Խառը և հեռավար ուսուցման դեպքում նշվում են առցանց բաղադրիչները և կիրառվող թվային հարթակները:

- 10.2. The thematic plan is arranged by week or topic and states, for each topic:
- the topic and its learning outcomes (referenced to the relevant CLO)
 - teaching and learning methods
 - student learning tasks (in class and independent)
 - assessment tools and methods (e.g. rubric, scoring sheet, case problem, test item)
 - contact and independent study hours
- 10.3. For blended and distance delivery, online components and the digital platforms used are specified.

Աղյուսակ 10.1. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդներ • Table 10.1. Teaching and learning methods

Շաբաթ Week	Թեմա Topic	CLO	Մեթոդ Method	Առաջադրանք Task	Գնահատում Assessment	Ժամ Hours
1	...	CLO 1	Դասախոսություն, քննարկում Lecture, discussion	Ընթերցանություն Reading	Կարճ հարցում Quiz	2+2+4
2	...	CLO 1, 2	Դեպքահեն ուսուցում Case-based study	Կոնկրետ կլինիկական դեպքի վերլուծություն՝ խմբերով Case analysis in groups	Ռուբրիկ Rubric	2+2+4

11. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

- 11.1. Գնահատման համակարգը նախագծվում է այնպես, որ յուրաքանչյուր CLO-ի ձեռքբերումը գնահատվի առնվազն մեկ համապատասխան բաղադրիչով: Ամփոփիչ գնահատումը պետք է ապահովի յուրաքանչյուր CLO-ի ձեռքբերման մակարդակի վերաբերյալ բավարար և հիմնավորված ապացույց: Բաղադրիչների կշիռների գումարը 100% է և համապատասխանում է ԵՀՀ գնահատման կանոնակարգին:
- 11.2. Կիրառվում են՝
- ձևավորող գնահատում՝ ուսումնառության ընթացքում առաջընթացի մշտադիտարկման և հետադարձ կապի համար
 - ամփոփիչ գնահատում՝ CLO-ների ձեռքբերման մակարդակը հավաստելու համար
- 11.3. Գնահատման մեթոդները պետք է լինեն բազմազան և համապատասխանեն CLO-ի մակարդակին. օրինակ՝ «վերլուծել» CLO-ի ձեռքբերումը չի կարող գնահատվել միայն փաստեր ստուգող թեստով:
- 11.4. Գրավոր և նախագծային աշխատանքների համար կիրառվում են ռուբրիկներ՝ նախապես հրապարակված չափանիշներով: Սովորողը ստանում է ժամանակին և կառուցողական հետադարձ կապ: Սովորողը ստանում է ժամանակին և կառուցողական հետադարձ կապ:
- 11.5. Գնահատման ընթացքում կիրառվում են ակադեմիական ազնվության ապահովման մեխանիզմներ, իսկ սովորողի իրավունքները պաշտպանվում են ԵՀՀ բողոքարկման կարգով:

11. ASSESSMENT

- 11.1. The assessment scheme is designed so that every CLO is assessed by at least one summative component. Component weights total 100% and comply with the YHU assessment regulations.
- 11.2. Two types are used:
- formative assessment, to monitor progress and give feedback during learning
 - summative assessment, to confirm the level at which CLOs are achieved
- 11.3. Assessment methods must be varied and match the CLO level; for example, an “analyse” CLO cannot be assessed only by a test of facts.
- 11.4. Written and project work is marked with rubrics whose criteria are published in advance. Students receive timely and constructive feedback.
- 11.5. Academic-integrity safeguards apply to all assessments, and students’ rights are protected under the YHU appeals procedure.

12. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

- 12.1. Գրականությունը բաժանվում է հիմնականի և լրացուցիչի: Հիմնական գրականությունը հասանելի է ԵՀՀ գրադարանում կամ էլեկտրոնային շտեմարաններում:
- 12.2. Նախընտրելի են վերջին 10 տարվա հրատարակությունները՝ բացառությամբ դասական աշխատությունների: Խրախուսվում է օտարալեզու, այդ թվում՝ անգլերեն աղբյուրների ներառումը:
- 12.3. Աղբյուրները ներկայացվում են միասնական մատենագիտական ոճով (օր.՝ APA), իսկ էլեկտրոնային ռեսուրսների համար նշվում է հղումը:

13. ԴԵՐԵՐ, ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ, ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄ

- 13.1. Առարկայական ծրագրի մշակման և վերանայման դերերը ներկայացված են աղյուսակ 13.1-ում:
- 13.2. Նոր ՈւԾ-ի դասընթացների ծրագրերը մշակվում են ԱԽ-ի կողմից՝ որպես ծրագրի փաթեթի մաս (Կարգ, 3.2), և հաստատվում են ծրագրի հետ միասին (գլուխ 4, բայլ 9):
- 13.3. Գործող ՈւԾ-ում նոր կամ վերանայված դասընթացի ծրագիրը հաստատվում է աղյուսակ 13.2-ի փուլերով: Եթե փոփոխությունը վերաբերում է դասընթացի անվանմանը, կրեդիտներին, ուսումնական պլանում տեղին կամ CLO–PLO քարտեզին, այն ՈւԾ-ի փոփոխություն է (գլուխ 5.3): Գրականության, թեմատիկ պլանի կամ մեթոդների թարմացումը ընթացիկ փոփոխություն է և հաստատվում է ամբիոնի կողմից:
- 13.4. Հաստատված դասընթացի ծրագիրը հրապարակեք ուսանողների համար (ուսումնառության էլեկտրոնային հարթակում կամ ԵՀՀ կայքում) մինչև կիսամյակի մեկնարկը և ներկայացրեք առաջին պարապմունքին:
- 13.5. Դասընթացի ծրագիրը վերանայեք տարեկան՝ մինչև ուսումնական տարվա սկիզբը, ուսանողական հարցումների, գնահատման արդյունքների, գործընկերային դիտարկման և դասընթացի հաշվետվության հիման վրա: Դասընթացի հաշվետվությունը օգտագործվում է ՈւԾ-ի տարեկան մշտադիտարկման մեջ (գլուխ 5.1):

12. LITERATURE AND RESOURCES

- 12.1. Literature is divided into core and supplementary. Core literature is available in the YHU library or in electronic databases.
- 12.2. Publications from the last 10 years are preferred, except for classic works. Sources in other languages, including English, are encouraged.
- 12.3. Sources follow a single citation style (e.g. APA); electronic resources include a link.

13. ROLES, APPROVAL, PUBLICATION AND REVIEW

- 13.1. Roles in developing and reviewing syllabi are set out in Table 13.1.
- 13.2. Syllabi for a new SP are developed by the SPWG as part of the programme package (Regulation, 3.2) and approved together with the programme (Chapter 4, step 9).
- 13.3. In an existing SP, a new or revised syllabus is approved in the stages in Table 13.2. A change to the course title, credits, place in the study plan or CLO–PLO map is an SP amendment (Chapter 5.3). Updates to literature, the thematic plan or methods are routine and approved by the Chair.
- 13.4. Publish the approved syllabus to students (on the learning platform or the YHU website) before the semester starts and present it in the first class.
- 13.5. Review the syllabus annually, before the academic year starts, using student surveys, assessment results, peer observation and the course report. The course report feeds the SP’s annual monitoring (Chapter 5.1).

Աղյուսակ 13.1. Դերեր և պարտականություններ · Table 13.1. Roles and responsibilities

Դեր • Role	Պատասխանատվություն	Responsibility
Դասավանդող (կազմող) Lecturer (author)	Մշակում է դասընթացի ծրագիրը ձևանմուշով, տարեկան թարմացնում է այն, ներկայացնում է ուսանողներին և կազմում դասընթացի հաշվետվություն:	Drafts the syllabus using the template, updates it annually, presents it to students and prepares the course report.
Ամբիոնի վարիչ Head of Chair	Պատասխանատու է ամբիոնի իրավասության դասընթացների բովանդակության և դասավանդման համար, կազմակերպում է գործընկերային քննարկումը և հաստատում դասընթացի ծրագիրը ամբիոնի նիստում:	Responsible for course content and teaching within the Chair’s remit; organizes peer review and approves the syllabus at the Chair meeting.
Ծրագրի ղեկավար Programme Manager	Ստուգում է CLO–PLO քարտեզը և դասընթացի տեղը ուսումնական պլանում, ամփոփում է դասընթացների հաշվետվությունները տարեկան մշտադիտարկման համար:	Checks the CLO–PLO map and the course’s place in the study plan; uses course reports in annual monitoring.
ՈւԾ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ) SP working group (SPWG)	Նոր ՈւԾ-ի մշակման և պարբերական վերանայման ընթացքում ապահովում է բոլոր դասընթացների ծրագրերի համապատասխանությունը ՈԱԾ-ին և PLO-ներին:	When developing a new SP or in periodic review, ensures all syllabi align with the NQF and PLOs.

Դեր • Role	Պատասխանատվություն	Responsibility
ԶԿՈԱԿ CDEQA	Տրամադրում է մեթոդական աջակցություն, ստուգում է դասընթացների ծրագրերի համապատասխանությունը որակի չափանիշներին, վերլուծում է սովորողների հարցումները:	Provides methodological support, checks syllabi against quality criteria and analyses student surveys.
Ուսումնամեթոդական բաժին Education Methodology Unit (EMU)	Աջակցում է ուսանողակենտրոն և ակտիվ մեթոդների ներդրմանը, կազմակերպում է դասավանդողների վերապատրաստում:	Supports student-centred and active methods and digital technologies; organizes training for lecturers.
Կրթության էլեկտրոնային կառավարման բաժին Electronic Education Management Department	Իրականացնում է թվային տեխնոլոգիաների ներդրումը	Implements ITC deployment
Սովորողներ և գործատուներ Students and employers	Մասնակցում են հարցումներին և ֆոկուս խմբերին, տրամադրում են հետադարձ կապ բովանդակության և բեռնվածության վերաբերյալ:	Take part in surveys and focus groups and give feedback on content and workload.

Աղյուսակ 13.2 • Table 13.2

Փուլ • Stage	Գործողություն	Action	Պատասխանատու • Responsible
1	Առարկայական ծրագրի նախագծի մշակում ձևանմուշով	Draft the syllabus using the template	Դասավանդող Lecturer
2	CLO–PLO բարտեզի և ուսումնական պլանում դասընթացի տեղի համաձայնեցում	Agree the CLO–PLO map and the course’s place in the study plan	Ծրագրի ղեկավար Programme Manager
3	Գործընկերային քննարկում ամբիոնում՝ ստուգաթերթով (Հավելված 2)	Peer review in the Chair using the checklist (Annex 2)	Ամբիոն Chair
4	Հաստատում ամբիոնի նիստում	Approval at the Chair meeting	Ամբիոնի վարիչ • Head of Chair
5	Համապատասխանության ստուգում և արխիվացում	Compliance check and archiving	ԶԿՈԱԿ CDEQA
6	Հրապարակում և ներկայացում սովորողներին	Publication and presentation to students	Ամբիոն, դասավանդող Chair, lecturer
7	Իրականացում, հետադարձ կապ, դասընթացի հաշվետվություն	Delivery, feedback and course report	Դասավանդող Lecturer

14. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅՑՆԵՐ

- 14.1.** Ուղեցույցն ուժի մեջ է մտնում ԵՀՀ Ակադեմիական խորհրդի կողմից ընդունվելու և ռեկտորի կողմից հաստատվելու պահից:
- 14.2.** Ուղեցույցի կիրառման մեթոդական աջակցությունը տրամադրում են ԶԿՈԱԿ-ը և Ուսումնամեթոդական բաժինը:
- 14.3.** Ուղեցույցը վերանայվում է առնվազն երեք տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև Կարգի, ՀՀ օրենսդրության կամ ԵՀՀ ներքին կարգավորումների փոփոխության դեպքում:

14. FINAL PROVISIONS

- 14.1.** The Guidance enters into force upon adoption by the YHU Academic Council and approval by the Rector.
- 14.2.** The CDEQA and the Education Methodology Unit provide methodological support for applying the Guidance.
- 14.3.** The Guidance is reviewed at least once every three years, and whenever the Regulation, RA legislation or YHU internal regulations change.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՈՒՍՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹ • ANNEX 1. STUDY PROGRAMME PACKAGE CHECKLIST

Լրացվում է ԱԽ-ի կողմից՝ փաթեթը ստորաբաժանման խորհուրդ ներկայացնելուց առաջ (գլուխ 4): / Completed by the SPWG before the package goes to the unit council (Chapter 4).

№	Չափանիշ	Criterion	Այո • Yes
1	Առաջարկը ներառում է կարիքների և աշխատաշուկայի վերլուծություն (Կարգ, 3.1)	The proposal includes needs and labour-market analysis (Regulation, 3.1)	☐
2	Կատարված է համեմատություն առնվազն երեք համանման ծրագրի հետ	Benchmarked against at least three comparable programmes	☐
3	ԱԽ-ում ներառված են արտաքին շահակիցներ, նիստերն արձանագրված են	The SPWG includes external stakeholders; meetings are minuted	☐
4	Սահմանված են ծրագրի պրոֆիլը և շրջանավարտի պրոֆիլը	Programme and graduate profiles are defined	☐

No	Չափանիշ	Criterion	Այո • Yes
5	8–12 PLO՝ քարտեզագրված ՈԱՇ-ին և EQF-ին	8–12 PLOs, mapped to NQF and EQF	☐
6	Ուսումնական պլանը՝ 60 ECTS տարեկան, ԿԶ-ին համապատասխան	Study plan: 60 ECTS per year, compliant with the ES	☐
7	PLO–դասընթաց քարտեզ. յուրաքանչյուր PLO հասնում է «Ա» մակարդակի	PLO–course map: every PLO reaches level A	☐
8	Գնահատման ռազմավարություն և բոլոր դասընթացների ծրագրերը (Մաս Բ)	Assessment strategy and all syllabi (Part B)	☐
9	Ընդունելության չափանիշներ և սովորողների աջակցության մեխանիզմներ	Admission criteria and student support mechanisms	☐
10	Ռեսուրսների ծրագիր, դասավանդողների ինքնակենսագրականներ, իրագործելիություն հիմնավորում	Resource plan, staff CVs, feasibility study	☐
11	Մշտադիտարկման և պարբերական վերանայման նախնական պլան	Initial monitoring and periodic review plan	☐
12	ԶԿՈԱԿ-ի առաջարկությունների պատասխանների աղյուսակ	Response table to CDEQA recommendations	☐

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹ • ANNEX 2. SYLLABUS CHECKLIST

Լրացվում է կազմողի և գործընկեր-գնահատողի կողմից՝ ամբիոնի նիստից առաջ (գլուխ 13): / Completed by the author and peer reviewer before the Chair meeting (Chapter 13).

No	Չափանիշ	Criterion	Այո • Yes
1	Լրացված են բոլոր 11 բաժինները	All 11 sections are completed	☐
2	Նպատակը համապատասխանում է ուսման ծրագրի նպատակներին	The aim is consistent with programme aims	☐
3	CLO-ները 3–6 են, յուրաքանչյուրը՝ մեկ գործողական բայով	There are 3–6 CLOs, each with one action verb	☐
4	CLO-ները համապատասխանում են ՈԱՇ մակարդակին	CLOs match the NQF level	☐
5	Յուրաքանչյուր CLO կապված է առնվազն մեկ PLO-ի հետ՝ Ն/Զ/Ա մակարդակով	Each CLO maps to at least one PLO at I/D/A level	☐
6	Յուրաքանչյուր CLO ունի ուսումնառության գործողություն և ամփոփիչ գնահատում	Each CLO has a learning activity and summative assessment	☐
7	Ընդհանուր ժամերը = կրեդիտ × 30	Total hours = credits × 30	☐
8	Գնահատման կշիռների գումարը 100% է	Assessment weights total 100%	☐
9	Գնահատման չափանիշները և ռուբրիկները նախապես սահմանված են	Assessment criteria and rubrics are defined in advance	☐
10	Թեմատիկ պլանը ներառում է մեթոդներ, առաջադրանքներ և գնահատման գործիքներ	The thematic plan includes methods, tasks and assessment tools	☐
11	Հիմնական գրականությունը հասանելի է և արդիական	Core literature is available and current	☐
12	Նշված են մուտքային պահանջները և դասավանդողի տվյալները	Prerequisites and lecturer details are given	☐
13	Լեզուն հստակ է և ուղղված սովորողին	Language is clear and addressed to the student	☐

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՁԵՎԱՆՄՈՒՇ • ANNEX 3. SYLLABUS TEMPLATE

1. Ընդհանուր տեղեկություններ • General information

Դաշտ • Field	Լրացվում է • Entry
Ամբիոն Chair	
Մասնագիտություն և ծածկագիր Specialty and code	
Դասընթացի անվանում Course title	
Դասընթացի տեսակ Course type	☐ պարտադիր compulsory ☐ ընտրովի / elective
Կրթական մակարդակ Level	☐ բակալավր bachelor ☐ մագիստրոս / master
Ուսումնառության ձև Mode of study	☐ առկա full-time ☐ հեռակա / part-time ☐ հեռավար / distance

Դաշտ • Field	Լրացվում է • Entry
Ստորաբաժանում Subdivision	
Կիսամյակ Semester	
ECTS կրեդիտներ ECTS credits	
Ընդհանուր ժամեր (կրեդիտ × 30) Total hours (credits × 30)	
Դասավանդման լեզու Language of instruction	
Կազմող Author	

2. Ներածություն • Introduction

3. Մուտքային պահանջներ • Prerequisites

4. Համառոտ բովանդակություն • Summary of content

5. Նպատակ • Aim

6. Ուսումնառության վերջնարդյունքներ (CLO) • Course learning outcomes (CLOs)

Դասընթացի ավարտին սովորողը կկարողանա` / On completion of the course the student will be able to:

№	Ձևակերպում Wording	PLO	Մակարդակ (Ն/Զ/Ա) Level (I/D/A)
CLO 1			
CLO 2			
CLO 3			
CLO 4			

7. CLO–PLO քարտեզ • CLO–PLO map

CLO	PLO ...	PLO ...	PLO ...	PLO ...
CLO 1				
CLO 2				
CLO 3				

8. Գրականություն • Literature

Տեսակ • Type	Աղբյուր (APA) • Source (APA)	Հասանելիություն • Availability
Հիմնական Core		
Լրացուցիչ Supplementary		
Էլեկտրոնային Electronic		

9. Գնահատում • Assessment

Բաղադրիչ • Component	Կշիռ • Weight	Գնահատվող CLO • CLOs assessed	Գործիք • Tool
	%		
	%		
	%		
Ընդամենը • Total	100%		

10. Թեմատիկ պլան և թեմատիկ տրոհում • Thematic plan and breakdown

Շաբաթ Week	Թեմա Topic	CLO	Մեթոդ Method	Առաջադրանք Task	Գնահատում Assessment	Ժամ Hours
1						
2						
...						
Ընդամենը Total						= ECTS × 30

11. Դասավանդողի մասին • About the lecturer

Դաշտ • Field	Լրացվում է • Entry
Անուն, ազգանուն Name	
Գիտական աստիճան և կոչում Degree and title	
Պաշտոն Position	
Մասնագիտական փորձ Professional experience	
Էլ. փոստ E-mail	
Խորհրդատվության ժամեր Office hours	

Հաստատվել է • Approved	Ամսաթիվ • Date	Ստորագրություն • Signature
Ամբիոնի նիստ № ... Chair meeting No. ...		
Ամբիոնի վարիչ Head of Chair		
Ծրագրի ղեկավար Programme Manager		

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐ ԵՎ ՀՂՈՒՄՆԵՐ

ANNEX 4. GLOSSARY AND REFERENCES

Եզրույթ	Term	Սահմանում • Definition
Առարկայական (դասընթացի) ծրագիր	Syllabus (course programme, subject description)	Դասընթացի նպատակը, CLO-ները, բովանդակությունը, մեթոդները և գնահատումը սահմանող փաստաթուղթ Document defining a course’s aim, CLOs, content, methods and assessment
Ուսման ծրագիր (ՈւԾ)	Study programme (SP)	Կարգ R42, 2.2 Regulation R42, 2.2
Շրջանավարտի պրոֆիլ	Graduate profile	Շրջանավարտի մասնագիտական դերերը, ոլորտները և հնարավորությունները Graduate’s professional roles, fields and opportunities
ՈւԾ-ի աշխատանքային խումբ (ԱԽ)	SP working group (SPWG)	Կարգ R42, 2.6 Regulation R42, 2.6
Ուսումնական պլանի քարտեզ	Curriculum map	PLO-ների և դասընթացների կապը Ն/2/Ա մակարդակներով Links between PLOs and courses at I/D/A levels
Վերջնաուղման պլան	Teach-out plan	Կարգ R42, 2.8 Regulation R42, 2.8
Ծրագրային վերջնարդյունք (PLO)	Programme learning outcome (PLO)	Ինչ կկարողանա անել շրջանավարտը ծրագրի ավարտին What a graduate can do on completing the programme
Դասընթացի ուսումնառության արդյունք (CLO)	Course learning outcome (CLO)	Ինչ կկարողանա անել սովորողը դասընթացի ավարտին What a student can do on completing the course
Կառուցողական համահունչություն	Constructive alignment	CLO-ների, ուսուցման և գնահատման փոխհամաձայնեցում Alignment of CLOs, teaching and assessment
ECTS կրեդիտ	ECTS credit	Սովորողի 30 ժամ ընդհանուր աշխատանք (ԵՀՀ) 30 hours of total student work (YHU)
Որակավորումների ազգային շրջանակ (ՈԱՇ)	National Qualifications Framework (NQF)	Որակավորումների 8 մակարդակների բնութագրիչներ Descriptors for 8 qualification levels
Ձևավորող գնահատում	Formative assessment	Հետադարձ կապի նպատակով գնահատում Assessment for feedback
Ամփոփիչ գնահատում	Summative assessment	CLO-ների ձեռքբերումը հավաստող գնահատում Assessment that certifies CLO achievement
Ռուբրիկ	Rubric	Կատարողականի մակարդակներով գնահատման չափանիշների աղյուսակ Table of criteria by performance level
Մուտքային պահանջ	Prerequisite	Դասընթացից առաջ անհրաժեշտ դասընթաց կամ կարողություն Course or ability required beforehand

Հղումներ • References

- **R42** — Ուսման ծրագրերի մշակման, վերանայման, հաստատման և դադարեցման կարգ / Development, Review, Approval and Discontinuation of Study Programmes Regulation — https://haybusak.am/dx/r/R42_YHU-Study_Programmes.pdf
- Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), 2015 — <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>
- ECTS Users’ Guide 2015, European Commission — <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/da7467e6-8450-11e5-b8b7-01aa75ed71a1>
- ANQA Accreditation Manual — <https://www.anqa.am/en/accreditation/accreditation-process-and-documents/anqa-accreditation-manual/>
- ENIC-NARIC: Armenia, higher education system — <https://www.enic-naric.net/page-Armenia>
- ԵՀՀ «Ուսման ծրագրի մշակման հայեցակարգ» / YHU Concept of Curriculum Development
- ԵՀՀ «Դասընթացի նկարագրի կազմման ուղեցույց» / YHU Guide to Drafting a Course Description

Բնօրինակը	Original	YHU_SP-Syllabus-Guidance-AM.docx
Այս տարբերակը	This version	G41_YHU-Curriculum.pdf
Ընդունվել է	Adopted	13.10.2026
URL		https://haybusak.am/dx/g/G41_YHU-Curriculum.pdf
Հաջորդ վերանայումը	Next planned revision	2029 թ. հոկտեմբեր • October 2029